

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для проведення практичних занять з
дисципліни «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
ТА ЗВІТНІСТЬ В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

**для студентів денної та заочної форм
навчання
економічних спеціальностей**

Тернопіль-2018

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для проведення практичних занять з дисципліни
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ В
УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»
для студентів денної та заочної форм навчання
економічних спеціальностей**

ТЕРНОПІЛЬ – 2018

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Бухгалтерський облік та звітність в управлінні підприємством» для студентів денної та заочної форм навчання економічних спеціальностей / Укл. Марущак Л.І. - Тернопіль, 2018. – 38 с.

Укладач: Марущак Леся Іванівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ТНТУ ім. І.Пулюя

Рецензент: Білоус Ольга Степанівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ТНТУ ім. І.Пулюя

Методичні вказівки розглянуті та затверджені на засіданні кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Протокол № 2 від 20 вересня 2018 р.

Схвалені засіданням методичної комісії факультету економіки та менеджменту
Протокол № 3 від 17 жовтня 2018 р.

ЗМІСТ

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.....	6
Тема 2. Бухгалтерський баланс.....	7
Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.....	12
Тема 4. Оцінювання та калькуляція	13
Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку	15
Тема 6. Облік необоротних активів.....	17
Тема 7. Облік запасів	19
Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	21
Тема 9. Облік фінансових інвестицій	23
Тема 10. Облік власного капіталу	24
Тема 11. Облік зобов'язань	25
Тема 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу...	27
Тема 13. Облік витрат діяльності підприємства.....	28
Тема 14. Облік доходів і фінансових результатів.....	31
Тема 15. Фінансова звітність.....	33
Література.....	37

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО ПРЕДМЕТ І МЕТОД

План

- 1.1. Бухгалтерський облік як інформаційна система.
- 1.2. Мета, завдання та функції бухгалтерського обліку.
- 1.3. Предмет, об'єкти і суб'єкти бухгалтерського обліку.
- 1.4. Методичні прийоми бухгалтерського обліку.
- 1.5. Облікова політика в бухгалтерському обліку: основи організації та регулювання.

Контрольні запитання

1. Яка мета бухгалтерського обліку?
2. На яких принципах базується бухгалтерський облік?
3. Як організований бухгалтерський облік в Україні?
4. Дайте визначення методу бухгалтерського обліку.
5. Назвіть основні елементи методу бухгалтерського обліку. Розкрийте їх взаємозв'язок.
6. Які принципи бухгалтерського обліку забезпечують його якість?
7. Що є об'єктом бухгалтерського обліку?
8. Що таке облікова політика?

Завдання 1

Предмет бухгалтерського обліку розкривається через об'єкти, що обліковуються та поділяються на дві групи відповідно до економічного змісту та призначення. Поділити об'єкти на групи, та згрупувати їх в таблицю наступної форми:

<i>1</i>	<i>2</i>

Дані для виконання:

Верстати, процес виробництва, паливо, запасні частини, будівельні матеріали, зареєстрований капітал, нерозподілений прибуток, грошові кошти, довгострокові позики, нематеріальні активи, витрати на збут, зобов'язання.

Завдання 2

Визначити, де застосовуються такі елементи методу бухгалтерського обліку: документування та інвентаризація, оцінка і калькулювання, система рахунків і подвійний запис, баланс і звітність.

Дані для виконання:

- на підставі накладної оприбуткована на склад готова продукція;
- комісія визначила залишок незавершеного виробництва в цеху і склала опис;
- за обліковими цінами оприбутковано паливо, що надійшло від постачальників;
- на рахунках бухгалтерського обліку відображені такі операції: надійшла виручка на поточний рахунок в банку, видана з каси готівка підзвітній особі, видана з каси заробітна плата працівникам фірми;
- за даними рахунку «виробництво» визначено собівартість готової продукції.

ТЕМА 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС

План

- 2.1. Бухгалтерський баланс, його зміст і будова.
- 2.2. Структура бухгалтерського балансу.
- 2.3. Вплив господарських операцій на зміни в балансі.

Контрольні запитання

1. Дайте характеристику будови бухгалтерського балансу.
2. Чим відрізняється структура балансу у вітчизняній та світовій практиці?
3. Охарактеризуйте загальні вимоги до розкриття статей балансу.
4. Якою є структура активу балансу?
5. У чому полягає зміст розділів "Необоротні активи" та "Витрати майбутніх періодів"?
6. Охарактеризуйте сутність та складові елементи розділу "Оборотні активи".
7. Якою є структура пасиву балансу?
8. У чому полягає зміст розділу "Власний капітал"?
9. Як відображаються залучені джерела фінансування у структурі балансу?
10. У чому суть довгострокових і поточних зобов'язань?
11. Як впливають господарські операції на баланс?
12. Назвіть типи господарських операцій.
13. У чому полягає теоретичне та практичне значення класифікації господарських операцій?
14. Обґрунтуйте важливість правильного читання балансу в сучасних умовах господарювання.

Завдання 1

ПП «Машбуд» на 01.01.2017 р. володіє наступним майном:

№ п/п	Назва майна	Сума, грн.
1	Довгострокові цінні папери	100000
2	Грошові кошти на валютних рахунках	1500000
3	Паливо	37000
4	Готова продукція	1122500
5	Готівка в касі	25000
6	Конвеєрна лінія	300000
7	Товари відвантажені	260000
8	Короткострокові облігації	110000
9	Грошові кошти на розрахункових рахунках	1000000
10	Інша дебіторська заборгованість	50000
11	Незавершене виробництво	600000
12	Комп'ютерна програма	500000
13	Інвентар	300000
14	Допоміжні матеріали	100000
15	Земельна ділянка	1150000
16	Будівля і споруди складів відділу маркетингу	2100000
17	Сировина і основні матеріали	450000
18	Акції	225000
19	Основні засоби загальноцехового призначення	1750000
20	Будівля заводоуправління	2000000
21	Заборгованість підзвітних осіб	5500
22	Матеріали	7500
23	Акції короткострокові	5000
	Всього	13697500

Здійснити групування майна за часом його використання.

Обсяг довгострокових активів:

основні засоби .....

нематеріальні активи .....

довгострокові фінансові вклади .....

Обсяг поточних активів підприємства:

предмети праці .....

продукти праці .....

грошові засоби .....

заборгованість .....

короткострокові фінансові вкладення .....

Узагальнити отримані дані в наступній таблиці:

№ п/п	Група	Підгрупа активів	Види активів	Сума, грн.
1	Довгострокові активи	Основні засоби		
		Нематеріальні активи		
		Фінансові вклади		
		Всього довгострокових активів		
2	Поточні активи	Предмети праці		
		Продукти праці		
		Грошові засоби		
		Зобов'язання		
		Фінансові вклади		
		Всього поточних активів		
		Всього активів		

Завдання 2

У власності підприємства «Оскар» є наступні засоби:

№ п/п	Назва активів	Сума, грн.
1	Паливо	1250
2	Довгострокові цінні папери	30000
3	Збитки	200
4	Валютний рахунок	50000
5	Незавершене виробництво в цехах	20000
6	Обладнання в цехах основного виробництва	10000
7	Товари відвантажені	8650
8	Аванси, видані працівникам підприємства	6650
9	Тара	16600
10	Грошові кошти в касі	8300
11	Інші грошові кошти	8650
12	Сировина і основні матеріали	15000
13	Програмна продукція	16600
14	Готова продукція	37450
15	Інша дебіторська заборгованість	1700
16	Грошові кошти на розрахунковому рахунку	26160
17	Інвентар	10000
18	Допоміжні матеріали	3500
19	Основні засоби цехового призначення	50000
20	Будівля підприємства	35000
21	Витрати майбутніх періодів	5000
22	Заборгованість підзвітних осіб	250
23	Напівфабрикати, одержані від постачальників	16000
24	Будівлі і споруди складів	70000
25	Основні засоби	35000
	Всього	481960

На основі вищевказаних даних здійснити групування активів за їх видами у наступній таблиці:

№ п/п	Група активів	Підгрупи активів	Види активів	Сума, грн.
1	Засоби праці	Основні засоби		
	Всього основних засобів			
		Нематеріальні активи		
		Інвентар		
	Всього засобів праці			
2	Предмети праці			
	Всього предметів праці			
3	Предмети обігу			
	Всього предметів обігу			
4	Грошові кошти			
	Всього грошових коштів			
5	Засоби в розрахунках			
	Всього засобів в розрахунках			
6	Вилучені активи	Інвестиції		
		Збитки		
	Всього вилучених активів			
	Всього активів			

Завдання 3

Підприємство «Аркада» має в наявності такі активи: короткострокова позика банку; незавершене виробництво; сировина і матеріали; кошти на рахунках у банку; основні засоби; готова продукція; тара і тарні матеріали;

розрахунки з дебіторами; напівфабрикати та комплектуючі вироби; малоцінні та швидкозношувані предмети.

Згрупувати господарські засоби (активи) підприємства за видами у наступній таблиці:

№ п/п	Види активів	Участь активів у виробничому процесі	Назва засобів
I	Необоротні активи	Сфера виробництва	
		Невиробнича сфера	
		Всього I	
II	Оборотні активи	Сфера виробництва	
		Сфера обігу	
		Всього II	

Завдання 4

Скласти баланс підприємства ТОВ «Клен» за наступними даними. Станом на 01.01.2017р. підприємство мало такі показники:

- 1) гроші на розрахунковому рахунку – 80000 грн.;
- 2) виробничі запаси – 20000 грн.;
- 3) дебіторська заборгованість – 30000 грн.;
- 4) основні засоби – 70000 грн.;
- 5) короткострокові зобов'язання – 90000 грн.;
- 6) зареєстрований капітал – 100000 грн.;
- 7) нерозподілені прибутки – 10000 грн.

Баланс ТОВ «Клен» на 1 січня 2017р.

Актив	Сума	Пасив	Сума
Баланс		Баланс	

Скласти балансове рівняння для даного випадку:

Активи = Зобов'язання + Капітал

ТЕМА 3. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

План

- 3.1. Поняття та призначення рахунків бухгалтерського обліку.
- 3.2. Структура Плану рахунків бухгалтерського обліку та суть бухгалтерських проведення.
- 3.3. Сутність і призначення синтетичних та аналітичних рахунків.

Контрольні запитання

1. Доведіть доцільність використання системи рахунків у бухгалтерському обліку.
2. Дайте визначення такому елементу методу бухгалтерського обліку як рахунки.
3. З яких елементів складається будова рахунку?
4. Який порядок визначення сальдо на рахунках бухгалтерського обліку?
5. Класифікуйте бухгалтерські рахунки залежно від обліку активів чи джерел їх утворення.
6. У чому полягає різниця у визначенні кінцевого сальдо в активних і пасивних рахунках?
7. Розкрийте, в чому полягає тісний взаємозв'язок між балансом і рахунками.
8. Поясніть економічну суть подвійного запису.
9. У чому полягає значення подвійного запису?
10. Охарактеризуйте бухгалтерську проводку як певну модель взаємопов'язаних рахунків.
11. Дайте порівняльну характеристику хронологічному і синтетичному обліку.
12. Дайте характеристику синтетичним і аналітичним рахункам.
13. Яке призначення синтетичного та аналітичного обліку?
14. Розкрийте взаємозв'язок між синтетичним та аналітичним обліком.

Завдання 1

На підставі нижченаведених даних для виконання вправи, визначити активні та пасивні рахунки.

Вихідні дані:

основні засоби; нематеріальні активи; сировина й матеріали; розрахунки з підзвітними особами; адміністративні витрати; довгострокові

позики; напівфабрикати; МШП; зареєстрований капітал; нерозподілений прибуток; виробництво; готівка в касі; готова продукція; розрахунки з кредиторамі; резервний капітал; розрахунки з постачальниками та підрядниками; розрахунки з покупцями та замовниками.

Активні рахунки	Пасивні рахунки

Завдання 2

Необхідно:

- відкрити рахунки бухгалтерського обліку;
- пояснити з економічної точки зору, чому початковий залишок записується в дебет чи кредит рахунку.

Дані для виконання (грн.):

1) основні засоби – 256350; 2) матеріали – 18690; 3) прибуток – 13490; 4) резервний капітал – 1860; 5) готівка – 300; 6) розрахунки з підзвітними особами – 1370; 7) розрахунки з іншими кредиторами – 1670; 8) розрахунки з покупцями – 2140; 9) розрахунки з постачальниками – 5380.

Завдання 3

Скласти бухгалтерські проведення на такі операції:

- сплачено постачальникам за товари – 5000 грн.;
- отримано від постачальників товар – 5000 грн.;
- отримано аванс від покупця – 8000 грн.;
- видана заробітна плата працівникам – 4000 грн.;
- сплачено постачальникам за основні засоби – 6000 грн.;
- отримано товари в кредит – 2000 грн.

ТЕМА 4. ОЦІНЮВАННЯ ТА КАЛЬКУЛЯЦІЯ

План

- 4.1. Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку.
- 4.2. Оцінка об'єктів обліку.
- 4.3. Калькулювання в системі бухгалтерського обліку.
- 4.4. Класифікація методів обліку витрат і калькулювання.

Контрольні запитання

1. Розкрийте зміст поняття «вартісне вимірювання».
2. Дайте визначення понять «оцінка» та «калькуляція», порівняйте їх.
3. Які методи (основи) оцінки передбачені в МСБО? Коротко охарактеризуйте їх.
4. Розкрийте зміст оцінки з історичною собівартістю.
5. Наведіть приклади поєднання різних методів оцінки, які передбачені стандартами обліку.
6. Розкрийте зміст поняття первісна вартість активу (на прикладі основних засобів).
7. Що таке «справедлива вартість»? Наведіть приклади ситуацій, коли використовується такий спосіб оцінки?
8. Як здійснюється оцінка нематеріальних активів у процесі їх використання?
9. Які варіанти оцінки фінансових інвестицій і в яких випадках використовуються?
10. Як оцінюють різні види виробничих запасів?
11. Розкрийте зміст поняття «чиста вартість реалізації».
12. Розкрийте зміст групування витрат за економічними елементами. Які економічні елементи витрат виділяють?
13. Охарактеризуйте групування витрат за статтями калькуляції. Які ще класифікації витрат існують?
14. Які є методи калькулювання собівартості виробництва продукції? В яких випадках вони використовуються?

Завдання 1

Майно магазину «Світ тканин» становить: 8200 грн. готівкою в касі, 160 м тканини, 90 катушок ниток та різних дрібниць на загальну суму 36000 грн. Визначте загальну суму активів магазину, якщо відомо, що 1 м тканини коштує 180 грн. 50 коп., 1 катушка ниток — 9 грн. 75 коп.

Завдання 2

Фірма «Фатум» 01.01.16 купила автомобіль за 225 000 грн. Нарахуйте амортизацію за 2 роки та визначте балансову вартість автомобіля на 01.01.2018.

Завдання 3

На виробництво 120 кг цвяхів пішло 130 кг заліза, за ціною 3 грн. за 1 кг. За виробництво 100 кг цвяхів робітник отримує 150 грн. Витрати на

обслуговування процесу виробництва склали 230 грн., витрати електроенергії – 200 грн., витрати на реалізацію – 180 грн. Визначте собівартість 1 кг цвяхів, його оптову та роздрібну ціну, якщо фірма очікує отримання прибутку в розмірі 40 %, ПДВ – 20, торгова націнка – 20 %.

ТЕМА 5. ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ТЕХНІКА І ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

План

- 5.1. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку.
- 5.2. Поняття та види інвентаризацій.
- 5.3. Облікові реєстри та їх класифікація.
- 5.4. Форми бухгалтерського обліку.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте документ як джерело первинної інформації. Документування та документація.
2. У чому полягає законодавча основа порядку документального оформлення господарських операцій?
3. Яка роль документування та документації в управлінні діяльністю підприємства?
4. Які є вимоги до змісту документів?
5. Перелічіть вимоги до оформлення документів. Як виправляють помилки в бухгалтерських документах?
6. У чому полягають сутність і значення уніфікації та стандартизації документів?
7. Дайте класифікацію документів за місцем їх складання.
8. Якою є класифікація документів за їх призначенням?
9. Дайте характеристику первинних та зведених документів.
10. Класифікуйте документи за способом їх використання.
11. Якою є класифікація документів за їх змістом?
12. Охарактеризуйте інвентаризацію стосовно системи бухгалтерського обліку: передумови виникнення, сутність та завдання.
13. Який порядок і строки проведення інвентаризації? Назвіть випадки обов'язкової інвентаризації.
14. Документальне оформлення результатів інвентаризації.

Завдання 1

З 15 по 19 березня 201_ р. до м. Київ відбув у відрядження Д.Н. Іваненко.

1. Заповнити видатковий касовий ордер № 52 від 14.03. 201_ р. на виплату готівкою під звіт на відрядження інженеру Васильєву М.Н. у сумі 900 грн.

2. Заповнити авансовий звіт № 18 від _03.201_ р. інженера Іваненка Д.Н. за відрядження до м. Київ:

Проїзд Тернопіль – Київ (прибуття згідно квитка 16.03.201_ р.) – 155 грн.

Проїзд Київ – Тернопіль (вибуття 18.03.201_ р.; прибуття згідно квитка 19.03.201_ р.) – 195 грн.

Проживання – 450 грн. за 1 добу _____ .

Добові - _____ .

Всього:

3. Заповнити прибутковий касовий ордер № 92 від _03.201_ р. на повернення залишку підзвітної суми до каси інженером Іваненком Д.Н.

Завдання 2

Нижче наведено деякі первинні документи, якими були оформлені певні господарські операції:

- «Наказ (розпорядження про прийом на роботу» (типова форма П-1);
- «Табель обліку використання робочого часу та розрахунку заробітної плати» (типова форма П-12);
- «Акт прийняття-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (типова форма № ОЗ-1);
- «Видатковий касовий ордер» (типова форма № КО-2);
- «Прибутковий ордер» (типова форма № М-4);
- «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» (типова форма № М-11).

Класифікувати кожний документ за такими критеріями:

- а) за призначенням;
- б) за місцем складання;
- в) по порядку складання;
- г) за ступенем автоматизації.

Завдання 3

Визначте, що перевіряється під час інвентаризації грошових коштів у касі:

1. Бланки прибуткових і видаткових касових ордерів.
2. Гроші.
3. Бланки акцій, сертифікатів акцій, облігацій і т.д.
4. Обчислювальна техніка.
5. Поштові марки.
6. Канцелярське приладдя.
7. Путівки в санаторно-курортні заклади.
8. Бланки платіжних відомостей.

Завдання 4

Скласти наказ директора ТОВ «Олімп» про створення робочої інвентаризаційної комісії для перевірки 20 березня 201_р. грошових коштів в касі підприємства.

Комісія визначається в наступному складі:

голова комісії – заступник директора Тарасов Н.Г.;

члени комісії – бухгалтер Соколов Я.Н., начальник фінансового відділу

Марков В.І.

Порядковий номер наказу – 26; дата наказу – 25.10.201_р.

ТЕМА 6. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

План

- 6.1. Визначення, класифікація, оцінка основних засобів.
- 6.2. Документування операцій обліку основних засобів.
- 6.3. Облік амортизації основних засобів.
- 6.4. Переоцінка основних засобів.
- 6.5. Облік нематеріальних активів.

Контрольні запитання

1. Дайте формулювання поняття «Основні засоби»?
2. За якими ознаками класифікуються основні засоби в обліку?
3. Які види оцінки основних засобів Ви знаєте?
4. Які методи нарахування амортизації Ви знаєте?
5. Як відобразити в бухгалтерському обліку надходження основних засобів?
6. Як відобразити в бухгалтерському обліку вибуття основних засобів?
7. Як відобразити в бухгалтерському обліку витрати на ремонт основних засобів?

8. Що відноситься до інших необоротних матеріальних активів?
9. Чи визнається нематеріальним активом витрати на дослідження, рекламу, підвищення ділової репутації?
10. Що включає в себе первісна вартість придбаних шляхом обміну неподібних нематеріальних активів?

Завдання 1

Дані для виконання:

На спорудження складу підприємством витрачено:

- виробничих запасів – 9600грн.;
- заробітної плати – 10000грн.;
- страхових внесків – 4000 грн.

Необхідно: Відобразити операції зі спорудження основних засобів у бухгалтерському обліку.

Завдання 2

Дані для виконання:

Фірма «Будівельник» придбала обладнання в обмін на інше обладнання (подібні активи). На дату операції залишки на бухгалтерських рахунках фірми «Будівельник» склали:

- первісна вартість (рахунок 10) – 50000грн.;
- накопичений знос (рахунок 131) – 30000грн.

Звичайна ціна дорівнює залишковій.

Необхідно відобразити операції в бухгалтерському обліку фірми «Будівельник».

Завдання 3

Дані для виконання:

Фірма «Регіон» придбала вантажний автомобіль в обмін на обладнання (неподібні активи). На дату операції залишки на бухгалтерських рахунках фірми «Регіон» склали:

- первісна вартість об'єкта (рахунок 10) – 50000грн.;
- накопичений знос (рахунок 13) – 30000грн.

Справедлива вартість об'єкта «Регіон» – 18000грн.

Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 4

Дані для виконання:

В результаті аварії верстат вартістю 11700 грн., знос 5600 грн. став непридатним для використання, було прийняте рішення про його ліквідацію. Витрати на демонтаж та розбирання верстата склали 860 грн., після розбирання залишились деталі, які можуть бути ще використані, на суму 450 грн.

Необхідно визначити збиток і відобразити операції в бухгалтерському обліку.

Завдання 5

Дані для виконання:

Підприємство безоплатно передало основні засоби, залишкова вартість яких складає 11700грн. Знос переданого об'єкта — 5600грн. Справедлива вартість переданих основних засобів — 15000грн.

Необхідно відобразити операції в бухгалтерському обліку.

ТЕМА 7. ОБЛІК ЗАПАСІВ

План

7.1. Основи побудови обліку, класифікація та оцінка матеріальних оборотних засобів.

7.2. Документальне оформлення руху виробничих запасів.

7.3. Бухгалтерський облік надходження запасів.

7.4. Бухгалтерський облік вибуття запасів.

7.5. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.

7.6. Оцінка запасів на дату балансу.

Контрольні запитання

1. Які активи належать до виробничих запасів?
2. Які запаси обліковують на позабалансових рахунках?
3. Що являє собою первісна оцінка запасів?
4. Як визначити суму транспортно-заготівельних витрат, що відноситься до запасів, які вибули?
5. За якими оцінками відображається в обліку вибуття запасів?

6. У чому полягає метод списання запасів ФІФО?
7. Що відноситься до браку у виробництві, як брак відображається в обліку?
8. В яких випадках проводиться переоцінка запасів?
9. Що таке чиста вартість реалізації запасів?
10. Як в обліку відображається переоцінка запасів?

Завдання 1

Дані для виконання:

Підприємство придбало виробничі запаси – матеріали вартістю 6000 грн. (з ПДВ), на умовах передоплати. Вартість послуг транспортної організації по доставці матеріалів – 600 грн. (з ПДВ).

Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 2

Дані для виконання:

Підприємство придбало товари вартістю 18000 грн. (з ПДВ). Надалі підприємство уцінило товари до вартості 10000 грн. і реалізувало покупцеві за ціною 12000 грн. (з ПДВ).

Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 3

Дані для виконання:

Підприємство придбало МШП — інструменти вартістю 600 грн. (з ПДВ) на умовах передоплати. Частину інструментів вартістю 200 грн. передано для використання у виробничих цілях.

Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 4

Залишок бензину на 1 вересня 2017 року на складі складає 350 л вартістю 10 грн. за 1 л.

У вересні цього року на склад від постачальників надійшов бензин: 12 вересня – 500 л вартістю 10 грн. 20 коп.; 20 вересня – 250 л вартістю 10 грн. 10 коп. за 1 л.

У вересні цього року відпущено зі складу 900 л бензину на виробничі потреби.

На підставі даних для виконання завдання прослідкувати облік виробничих запасів, оцінка яких здійснюється за методом ФІФО. Розрахувати залишки бензину на 1 жовтня 2017 року.

ТЕМА 8. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ І ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

План

- 8.1. Облік касових операцій.
- 8.2. Облік операцій на рахунках у банках.
- 8.3. Облік інших грошових коштів.
- 8.4. Облік цінних паперів.
- 8.5. Облік розрахунків із дебіторами.

Контрольні запитання

1. Який порядок організації розрахунків готівкою діє в Україні?
2. Що таке ліміт каси і як він встановлюється?
3. Які терміни повернення готівки, взятої під звіт, у касу підприємства?
4. Якими документами оформляються касові операції?
5. Який порядок ведення касової книги?
6. Які обов'язки має касир підприємства?
7. Який діє порядок відкриття рахунків у банку?
8. Який порядок проведення розрахунків за допомогою платіжних доручень та платіжних вимог-доручень?
9. Як організувати і відобразити в обліку розрахунки за допомогою акредитивів?
10. Як організувати і відобразити в обліку операції по розрахунках за допомогою чеків?

Завдання 1

Дані для виконання:

Підприємством було здійснено наступні господарські операції:

— отримані кошти з банку на виплату зарплати – 30000 грн.;

— видана зарплата працівникам – 30000 грн.;

— отримані кошти з банку на господарські потреби і відрядження – 6000

грн.;

- видані кошти в підзвіт працівнику на придбання канцелярських товарів – 2000 грн.;
  - видані кошти на відрядження директору – 4000 грн.;
  - повернуті в касу невикористані підзвітні грошові кошти – 2800 грн.;
  - наданий авансовий звіт працівником за придбання канцелярських товарів – 2200 грн.;
  - наданий авансовий звіт на суму відрядження – 3700 грн.;
  - повернуті в касу невикористані суми відрядження – 300 грн.;
  - відшкодовані з каси грошові кошти працівнику – 200 грн.
- Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 2

Дані для виконання:

Підприємством були здійснені наступні операції:

- отримана оплата від покупця на розрахунковий рахунок за товари – 38000 грн.;
  - перераховані кошти постачальнику за товари – 12000 грн.;
  - отримані кошти в касу на виплату заробітної плати – 50000 грн., на відрядження – 1800 грн., дивідендів – 3000 грн.;
  - видана заробітна плата – 50000 грн.;
  - видані командировочні – 1800 грн.
  - видані дивіденди – 3000 грн.
  - повернені невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи – 1900 грн.
  - повернені кошти в банк – 1900 грн.
- Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 3

Дані для виконання:

Підприємством були здійснені наступні операції:

- отримана передплата від покупця на розрахунковий рахунок за товари – 48000 грн.(в т.ч. ПДВ)
- перераховані кошти постачальнику за товари – 34000 грн.
- отримані кошти в касу на виплату заробітної плати – 10000 грн., на відрядження – 4800 грн., дивідендів – 5000 грн..
- видана заробітна плата – 10000;
- видані командировочні – 4800 грн.
- видані дивіденди – 5000 грн.

- повернені невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи – 2900 грн.

Необхідно відобразити операції в обліку.

ТЕМА 9. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

План

- 9.1. Поняття, класифікація та оцінка фінансових інвестицій.
- 9.2. Облік поточних фінансових інвестицій.
- 9.3. Облік довгострокових фінансових інвестицій.

Контрольні запитання

1. Які інвестиції вважаються довгостроковими, а які поточними?
2. Як визначається собівартість інвестиції залежно від способу придбання?
3. Який склад первісної вартості фінансової інвестиції?
4. За якими оцінками може оцінюватися фінансова інвестиція на дату балансу?
5. Коли визнається дохід від дивідендів?
6. Як відображаються в обліку поточні фінансові інвестиції за справедливою вартістю?
7. Як відображаються в обліку поточні фінансові інвестиції за собівартістю з урахуванням зменшення корисності?
8. Як визначається амортизаційна собівартість фінансової інвестиції?
9. Як визначається ефективна ставка відсотка?
10. Який порядок обліку фінансових інвестицій за методом участі в капіталі?

Завдання 1

Дані для виконання:

1 січня 2017р. підприємство «Глобус» придбало облігації номінальною вартістю 1000000 грн. з річною фіксованою ставкою 15% з метою утримання до погашення. Ціна придбання 1090000 грн. Облігації випущені строком на три роки. Виплата відсотків – у кінці року.

Необхідно: Відобразити в обліку облігації, придбані з премією.

Завдання 2

Дані для виконання:

Підприємство 3.01.2017р. придбало облігації номінальною вартістю 10000 грн. за 7000 грн., тобто дисконт становив 3000 грн. (10000-7000). Фіксована ставка відсотка за облігацію встановлена 10% річних. Дата погашення облігації відбудеться через 5 років. Виплати відсотків здійснюються щорічно в кінці року, номінальна сума 1000 грн.

Необхідно розрахувати амортизаційну собівартість інвестиції, відобразити операції в обліку.

Завдання 3

Дані для виконання:

Фірмі «Астера» належить 60% акцій заводу ТОВ «Омега», який отримав прибуток у розмірі 360 тис. грн., з них 2,5 тис. грн. – від реалізації товарів фірмі «Астера». Ці товари ще не реалізовані і знаходяться на складі фірми «Астера». Прибуток, отриманий заводом, розподілений таким чином: 60 тис. грн. спрямовано на збільшення резервного капіталу, 150 тис. грн. – на виплату дивідендів. Протягом цього періоду завод провів дооцінку власних активів на 26,5 тис. грн.

Необхідно визначити вартість фінансових інвестицій, відобразити операції в обліку.

ТЕМА 10. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

План

- 10.1. Поняття, джерела капіталу та їх класифікація.
- 10.2. Облік зареєстрованого та пайового капіталу.
- 10.3. Облік додаткового капіталу та резервного капіталу.
- 10.4. Облік вилученого та неоплаченого капіталу.
- 10.5. Облік прибутку.
- 10.6. Облік забезпечення майбутніх витрат та платежів.
- 10.7. Облік цільового фінансування та цільових надходжень

Контрольні запитання

1. Дайте визначення складовим власного капіталу як статтям балансу.
2. Які функції власного капіталу?
3. Які складники власного капіталу?
4. Дайте визначення неоплаченого капіталу.

5. Як відображається сальдо неоплаченого капіталу у фінансовій звітності?
6. За рахунок чого здійснюється збільшення статутного капіталу?
7. За рахунок чого здійснюється зменшення статутного капіталу?
8. Дайте визначення нерозподіленого прибутку.
9. Які напрямки використання прибутку підприємства протягом звітного року?
10. Який порядок покриття непокритих збитків звітного року?

Завдання 1

Підприємство вирішило придбати під забудову земельну ділянку, вартість якої 100 тис. грн. У зв'язку з відсутністю вільних коштів підприємство оголосило випуск 100 акцій по 1000 грн., які реалізувало по 1100 грн. за акцію.

Скласти бухгалтерські проведення.

Завдання 2

Підприємство раніше викупило 1500 власних акцій (номінальна вартість однієї акції – 20 грн.) за загальну суму 36000 грн. 600 акцій анульовано, 400 продано за номіналом в 500 акцій по 18 грн. за одну.

Скласти бухгалтерські проведення.

Завдання 3

З ТОВ виходить учасник, доля якого в статутному капіталі 20 %. Його доля викупується іншим учасником. Зареєстрований і сплачений статутний капітал у розмірі 100 тис. грн. Резервний капітал на початок звітного року 25 тис. грн., нерозподілений прибуток минулих років – 60 тис. грн.

Скласти бухгалтерські проведення. Вказати первинні документи, які необхідні для відображення господарських операцій.

ТЕМА 11. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

План

- 11.1 Облік та класифікація зобов'язань.
- 11.2. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань.

11.3. Облік зобов'язань за векселями, за облігаціями.

11.4. Облік податкових зобов'язань.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення складовим зобов'язань як статтям балансу.
2. Як оцінюються в балансі довгострокові зобов'язання?
3. Як оцінюються в балансі поточні зобов'язання?
4. Які умови необхідні для трансформації поточних зобов'язань у довгострокові та навпаки?
5. Які принципи нарахування та система обліку нарахованих процентів за відповідними видами зобов'язань?
6. Дайте визначення забезпечень, як вони визначаються та оцінюються в балансі?
7. Як відображаються в балансі зміни у складі та оцінці забезпечень?
8. Як відображаються в бухгалтерському обліку непередбачені зобов'язання?

Завдання 1

Підприємство здійснює продаж своєї продукції з гарантією на 1 рік. Майбутні витрати на гарантійний ремонт очікуються у розмірі 4 % від обсягів реалізації. За поточний рік реалізовано продукції на суму 20 000 грн. Фактичні витрати на гарантійний ремонт становили 3080 грн.

Необхідно скласти відповідні бухгалтерські записи, які підприємство здійснило протягом поточного року.

Завдання 2

1 березня 2015 року підприємство одержало в банку позику в сумі 300000 грн. під 14 % річних і терміном погашення через 2 роки. Проценти сплачуються 31 серпня та 1 березня.

Необхідно: Скласти відповідні бухгалтерські записи, які відображають: одержання підприємством позики в 2015 році; нарахування процентів; повернення позики та нарахування процентів у 2017 році.

Завдання 3

На підприємство подано позов до арбітражного суду в сумі 4000 грн. за поставлені ним браковані матеріали. Судова справа знаходиться у стадії завершення і адвокати передбачають негативне для підприємства завершення справи.

Необхідно скласти відповідні бухгалтерські записи, які відображають таке непередбачене зобов'язання.

ТЕМА 12. ОБЛІК ПРАЦІ, ЇЇ ОПЛАТИ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ

План

- 12.1. Облік особового складу та використання робочого часу.
- 12.2. Склад витрат на оплату праці, системи та форми оплати праці.
- 12.3. Порядок нарахування заробітної плати, доплат та надбавок.
- 12.4. Облік утримань із заробітної плати.
- 12.5. Облік нарахувань на заробітну плату.

Контрольні запитання

1. У чому сутність аналітичного обліку розрахунків з працівниками?
2. Як нараховується заробітна плата?
3. Який порядок нарахувань на фонд оплати праці?
4. Який порядок нарахування утримань із заробітної плати?
5. Як розрахувати допомогу з тимчасової непрацездатності?
6. Які особливості синтетичного обліку розрахунків з оплати праці?
7. У чому сутність аналітичного обліку розрахунків з працівниками?
8. Який порядок відображення в обліку розрахунків по відрядженнях?
9. Як відображаються в обліку розрахунки з підзвітними особами?
10. Які первинні документи використовуються при обліку розрахунків з оплати праці?

Завдання 1

Працівник хворів з 1 січня по 16 січня 201_ року. За попередні 6 місяців (з 1 вересня) він був у відпустці 23 календарні дні (нарахована сума відпускних – 2240 грн., з 1-го по 15 жовтня був на лікарняному (нараховано

1120 грн.). Нарахована за попередні 6 місяців зарплата (крім відпускних та лікарняних) – 9600 грн. Страховий стаж – 6 років.

Розрахувати суму лікарняних за січень та скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Завдання 2

Дані для виконання:

Відповідно до виконавчого листа робітником Зубченко А.Д. виплачуються аліменти на утримання неповнолітньої дитини. Сума нарахованих аліментів відповідає 25% від суми виплат робітника. У грудні 2016р. робітнику нарахована заробітна плата в сумі 4550 грн.

Необхідно розрахувати суму аліментів і відобразити відповідні нарахування.

Завдання 3

Дані для виконання:

Бухгалтер нарахував суму компенсації у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю по лікарняному листку робітнику. Стаж роботи робітника - 15 років. Середня заробітна плата за місяць складає 6230 грн. Робітник хворів з першого вівторка у березні 12 календарних днів.

Необхідно нарахувати суму компенсації по листку непрацездатності, який надійшов до бухгалтерії.

ТЕМА 13. ОБЛІК ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

План

- 13.1. Поняття витрат у господарській діяльності, їх визнання і класифікація.
- 13.2. Облік витрат операційної діяльності.
- 13.3. Облік витрат фінансової діяльності.
- 13.4. Облік інших витрат звичайної діяльності.

Контрольні запитання

1. Назвіть критерії визнання витрат у бухгалтерському обліку?

2. Які витрати підприємства не визнаються витратами у бухгалтерському обліку?
3. За якою структурою ведеться облік операційних витрат підприємства за функціями діяльності?
4. За якими елементами ведеться облік операційних витрат підприємства?
5. Розкрийте структуру витрат, що включаються у собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг).
6. Розкрийте структуру витрат, що включаються у виробничу собівартість продукції (робіт, послуг).
8. Дайте характеристику адміністративних витрат.
9. Дайте характеристику витрат на збут.
10. Дайте характеристику витрат від участі в капіталі.

Завдання 1

Підприємство за основним виробництвом за звітний місяць мало такі витрати:

1. Витрачені матеріали	150000
2. Нарахована заробітна плата	400000
3. Нарахування на заробітну плату	?
4. Нарахована орендна плата за поточний місяць	3260000
5. Нарахована амортизація основних засобів	1500000
6. Розподілені загальновиробничі витрати	100000
Разом	?

Незавершене виробництво, тис.грн.

Стаття	На початок місяця	На кінець місяця
Матеріали	2000	3000
Напівфабрикати	-	2000
Зарплата	1800	3200
Соціальне страхування	?	?
Разом	?	?

Скласти бухгалтерські проведення, визначити собівартість оприбуткованої готової продукції.

Завдання 2

Підприємством за поточний місяць здійснені наступні витрати на збут: нарахована заробітна плата – 5 тис. грн., витрачено паперу – 150 грн., списані витрати на зв'язок – 200 грн., нарахована амортизація по складах готової продукції – 800 грн., сплачено за рекламні послуги 600 грн. з ПДВ.

Скласти бухгалтерські проведення.

Завдання 3

Визначити фінансовий результат з відображенням в обліку (бухгалтерські проведення з розноскою по рахунках) фінансового результату, якщо:

- залишок на початок місяця по рахунку 23 «Виробництво» - 20000 грн., дебетовий оборот за місяць – 280000 грн., залишок на кінець місяця – 10000 грн.;
- по всіх інших рахунках залишку на початок місяця не було;
- вся готова продукція реалізована за 350000 грн.

Розв'язати задачу при умові, що вся готова продукція була реалізована за 250000 грн.

Завдання 4

Необхідно:

- господарські операції за лютий ц.р. записати в журнал реєстрації і скласти бухгалтерські проводки;
- визначити витрати на виробництво та фактичну собівартість одиниці продукції;

Дані для виконання:

Реєстр господарських операцій ТОВ "Візит" за лютий ц.р.

№ оп.	Первинний документ та зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспондуючі рахунки	
			Дт	Кт
1	<i>Розрахунково-платіжна відомість №23</i> Нараховано заробітну плату за виробництво приладів серії П-16	20000		
2	<i>Розрахунок бухгалтерії № 16</i> Проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством (див. оп. 1)			
3	<i>Вимоги № 115-128</i> Відпущено зі складу та використано на виробництво приладів серії П-16 матеріали	44000		
4	<i>Авансовий звіт №17</i> Витрачено кошти завгоспом Воробйовим В.В. на потреби виробництва	200		
5	<i>Вимоги №129-132</i> Відпущено зі складу та використано для виробничих потреб паливо	4200		
6	<i>Рахунок № 412 Газзбуту</i> Прийнято до оплати платіжні документи за використаний для виробничих потреб газ	2400		

7	<i>Накладна № 27</i> Повернуто на склад з виробництва невикористані матеріали	1600		
8	<i>Накладні № 30-38</i> Передано на склад з виробництва та оприбутковано за фактичною собівартістю прилади серії П-16 10 шт. На кінець місяця незавершеного виробництва немає			

ТЕМА 14. ОБЛІК ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

План

- 14.1. Поняття, класифікація та нормативно правове забезпечення обліку доходів.
- 14.2. Облік та визнання доходів від основної діяльності.
- 14.3. Облік та визнання доходів від іншої операційної діяльності.
- 14.4. Облік та визнання доходів від неопераційної діяльності.
- 14.5. Облік формування фінансового результату від діяльності підприємства.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення доходу.
2. На рахунках якого класу ведеться облік доходів? Їх характеристика.
3. Як визначається чистий дохід на рахунках обліку доходів?
4. Які рахунки використовуються для обліку операцій, пов'язаних з реалізацією готової продукції?
5. Який склад доходів від іншої діяльності?
6. На яких рахунках відображаються операції, які виникають внаслідок надзвичайних подій?
8. Які надходження не визнаються доходами?
9. Дайте визначення основної діяльності підприємства.
10. Дайте визначення іншої операційної діяльності підприємства.

Завдання 1

- 1) Які з перерахованих операцій є інвестиційною діяльністю підприємства:
- а) продаж готової продукції на умовах відстрочення платежу;
  - б) нарахування заробітної плати працівникам;
  - в) придбання права користування торговою маркою;

- г) придбання акцій іншого підприємства.
- 2) Який із зазначених принципів складання фінансової звітності вимагає визнання витратами звітного періоду суму нарахованої заробітної плати, а не суму виплаченої заробітної плати:
- обачності;
  - безперервної діяльності;
  - нарахування,
  - послідовності.
- 3) Доходи, відповідно до принципу нарахування, визнаються в тому періоді, коли:
- надійшли кошти на поточний рахунок підприємства;
  - підписаний контракт на продаж продукції (надання послуг);
  - виписано «Рахунок-фактуру»;
  - продукція відвантажена і покупцю передано право власності на неї.

Завдання 2

За даними балансу підприємства на 30.11.20__ р. та 31.12.20__ р. залишки на відповідних рахунках бухгалтерського обліку наведені нижче.

	На 30.11.20__ р.	На 30.11.20__ р.
Розрахунки з покупцями та замовниками, грн	10 000	3000
Витрати майбутніх періодів (сплачена авансом орендна плата)	5000	7500
Товари	7000	6000
Розрахунки з постачальниками та підрядчиками (заборгованість за одержані товари)	12 000	15 000
Розрахунки з оплати праці	5000	3000

Відомо також, що підприємство використовує постійну систему обліку, а реалізація покупцям за поточний місяць проводилась на умовах відстрочення терміну платежу. За даними синтетичного обліку відома наступна інформація про рух грошових коштів на підприємстві:

- одержано від покупців в погашення заборгованості за реалізовані товари — 80 000 грн;
- сплачено орендні платежі за наступний період — 5000 грн;
- сплачено постачальникам за одержані товари — 60 000 грн;
- виплачена заробітна плата за поточний період — 10 000 грн.

Необхідно: Визначити за грудень 20__ р.:

- дохід від реалізації товарів;
- собівартість реалізованих товарів;
- витрати на оренду за поточний місяць;
- витрати на оплату праці за поточний місяць.

Скласти за операціями відповідні бухгалтерські записи.

Завдання 3

Дані для виконання:

Підприємство реалізувало покупцеві готову продукцію на умовах передплати, виробнича собівартість якої становить 800 грн., на суму 1000 грн. (ПДВ — 200 грн.).

Необхідно відобразити господарську операцію на рахунках бухгалтерського обліку.

ТЕМА 15. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

План

- 15.1. Поняття та значення звітності та вимоги до неї.
- 15.2. Види звітності, основні її показники.
- 15.3. Порядок складання і подання бухгалтерської звітності.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте вимоги, що ставляться перед звітністю.
2. Укажіть склад та елементи поточної та річної фінансової звітності.
3. З дотриманням яких принципів формується фінансова звітність підприємств?
4. Поясніть порядок подання річної фінансової звітності.
5. Поясніть порядок подання квартальної фінансової звітності.
6. Мета складання та структура бухгалтерського фінансового звіту «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».
7. Структура і форма Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).
8. Структура і форма Звіту про рух грошових коштів (за прямим та непрямим методами).
9. Методика визначення зміни величини грошових коштів за звітний період.
10. Мета складання та структура Звіту про власний капітал.
11. Методика та техніка складання Звіту про власний капітал.
12. Порядок складання консолідованої фінансової звітності.
13. Методика і техніка виправлення помилок, зміни в облікових оцінках та обліковій політиці.

Завдання 1

Нижче наведені деякі поняття та визначення, які асоціюються з основними принципами підготовки фінансової звітності підприємства. Які з принципів, наведених в першій колонці, відповідають твердженням, представленим у другій колонці? Підберіть відповідні пари.

1		2	
1	обачності	А	Інформація, яка може вплинути на прийняття рішення, має бути представлена у звітності
2	єдиного грошового вимірника	Б	Причинно-наслідковий зв'язок між доходами та витратами
3	відповідності доходів і витрат	В	Базовий принцип оцінки в балансі багатьох активів
4	нарахування	Г	Має відношення до характеристики проміжку часу, необхідного для складання звітності
5	автономності підприємства	Д	Передбачає, що підприємство буде функціонувати протягом невизначеного проміжку часу
6	безперервної діяльності	Е	Не дозволяє підприємству змінювати метод нарахування амортизації без суттєвих на те причин
7	повного висвітлення і	Є	З декількох методів оцінки активів обирають найнижчий
8	послідовності	Ж	Вимагає перерахування операцій, здійснених в іноземній валюті, в національну валюту
9	періодичності	З	Доходи визнаються тільки у випадку їх відповідності зазначеному принципу
10	історичної собівартості	І	Всі господарські операції повинні бути ототоженені з відповідним підприємством

Завдання 2

Нижче наведені операції підприємства на кінець звітного року:

а) Одержано грошових коштів за звітний рік:

- від постачальників — 360 000 грн;
- внесків засновників — 100 000 грн;
- короткострокова банківська позика — 100 000 грн.

б) Витрати грошових коштів за звітний рік:

- придбані запаси — 300 000 грн;
- орендна плата — 15 000 грн;
- заробітна плата — 30 000 грн;
- комунальні послуги — 5000 грн;
- послуги зі страхування майна — 3000 грн;
- придбано обладнання та меблі — 40 000 грн.

в) Банківська позика була одержана 31 березня терміном на 1 рік зі сплатою 12 % річних.

г) Обладнання та меблі були придбані 3 січня. Корисний термін використання визначено — 10 років без ліквідаційної вартості, метод нарахування амортизації було визначено прямолінійний.

д) Залишки запасів на кінець року становили 100 000 грн.

е) Залишок заборгованості на кінець періоду становив:

- постачальникам — 20 000 грн;
  - комунальним службам — 1000 грн.
- ж) Орендна плата становить 1000 грн в місяць. На початок року оренда за 4 місяці була сплачена авансом.

Необхідно: Підготувати Баланс на 31.12.20__ р. та Звіт про фінансові результати за поточний рік.

Завдання 3

Попередньо підготовлені дані для складання Звіту про фінансові результати містять наступну інформацію:

<i>Доходи:</i>	Тис. грн
дохід від реалізації продукції	425
отримані проценти від володіння облігаціями	3
отримані дивіденди	6
надзвичайні доходи	6
доходи від реалізації необоротних активів	114
Усього доходів	554
<i>Витрати:</i>	
собівартість реалізованої продукції	270
витрати на збут	54
адміністративні витрати	100
податок на прибуток	39
Усього витрат	453
Чистий прибуток	101

Підготувати Звіт про фінансові результати за поточний рік, враховуючи, що ставка податку на прибуток становить 30 %.

Завдання 4

Нижче наведені дані з Балансу та Звіту про фінансові результати підприємства, грн.:

	попередній рік	звітний рік
Основні засоби:	2700	2500
первісна вартість	1000	1200
знос	800	600
Виробничі запаси	500	600

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	250	1000
Грошові кошти	3250	2600
Усього активів	500	500
Статутний капітал	450	650
Нерозподілений прибуток	1500	1000
Довгострокові зобов'язання	400	200
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	200	100
Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками:	200	150
Інші поточні зобов'язання (нараховані, але не сплачені зобов'язання)	3250	2600
Усього власного капіталу та зобов'язань		6000
Дохід від реалізації продукції		4300
Собівартість реалізованої продукції		300
в т. ч. амортизація		
Валовий прибуток		1700
Адміністративні витрати		1000
Витрати на збут		500
Інші операційні витрати (нараховані, але не сплачені витрати)		100
Інші доходи (доходи від реалізації основних засобів)		300
Чистий прибуток		400

Додаткова інформація: доходи підприємство визнає за принципом нарахування, а реалізація проводилась лише з відстроченням платежу. Основні засоби за поточний рік не набувались. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги виникає лише за розрахунками за придбані виробничі запаси.

Використовуючи прямий або непрямий метод, скласти «Звіт про рух грошових коштів» в частині руху коштів у результаті операційної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бардаш С.В. Інвентаризація: теорія, практика, компютеризація // Все про бухгалтерський облік. - 2010. - №45. - С. 7-12.
2. Безверхий К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні : монографія / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 184 с.
3. Белойван І. Фінансова звітність як обличчя вашого бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://alt.com.ua/ukr/article/>.
4. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / М. І. Беленкова. - К. : Ліра-К, 2014. - 402 с.
5. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік: Практикум. / Г.В. Блакита, Н.О.Ромашевська – К.: ЦУЛ, 2010. – 152 с.
6. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб. / М. І. Бондар. - К. : ЦУЛ, 2015. - 570 с.
7. Бухгалтерський облік : підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.
8. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Тютюнник П. С.; за ред. канд. екон. наук, доц. П. С. Тютюнника; Харк. нац. екон. ун-т. - Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. - 414 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / видання 4-е, доп. і перероб. - Житомир: ЖІТІ, 2010.
10. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: навч. посіб. / Ю. А. Верига. - К. : ЦУЛ, 2014. - 264 с.
11. Герасим Л.М. Первинний та аналітичний облік на підприємстві: Навч. посібник / Л.М.Герасим, Г.П.Журавель, В.Ф.Бруханський, П.Я.Хомин – Тернопіль, Астон, – 2005. – 463 с.
12. Голов С.Ф. Фінансовий та управлінський облік / С.Ф. Голов, В.І. Єфіменко – К.: ТОВ «Автоінтерсервіс», 2006. – 544 с.
13. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.
14. Деречин В.В. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник / В.В.Деречин, М.М.Кізім – К.: ЦУЛ, 2006. – 352 с.
15. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р., № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями), [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
16. Звітність підприємства : підручник для внз / М. І. Бондар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, 3 Держ. вищий навч. заклад "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Вищий навч. заклад УКООПСПЛКІ "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - К. : Центр учб. літ., 2015. - 570 с.
17. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291, [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
18. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для внз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 600 с.
19. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник – К.:КНЕУ, 2006. – 334 с.
20. Левицька С.О. Звітність підприємств.: навч. пос. / С.О. Левицькі – Рівне: НУВГП, 2009. – 213 с.

21. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. - 3-3 те вид., перероб.і доп.- Київ: Вид-во "Центр учбової літератури", 2015.-670с.
22. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 76 с.
23. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 226 с.
24. Нестеренко Ж.К. Бухгалтерський облік промислових підприємств: Навч. пос. / Ж.К. Нестеренко – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 311 с.
25. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. – К.: Каравела, 2010.– 480 с.
26. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
27. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [відп. за вип. О. В. Діордійчук]. - К. : Алерта, 2015. - 304 с.
28. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» №419 від 28 лютого 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
29. Сахарцева І. І. Основи складання бухгалтерської звітності за вимогами національних стандартів України: Навч. посібник / І.І. Сахарцева – К.: Кондор, 2009. – 614 с.
30. Слюсаренко В.Є. Практикум з бухгалтерського обліку: навч. посіб. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 388 с.
31. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник, 2 – ге вид., перероб. і доп. / В.В. Сопко – К.: КНЕУ, 2009. – 500 с.
32. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навчальний посібник / В.В. Сопко. – Київ: КНЕУ, 2006. – 526 с.
33. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко. - 6- те вид., допов. і перероб. - К. : Алерта, 2013.- 981 с
34. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк [та ін.]. – К. : Хай-Тек Прес, 2011. – 542 с.
35. Хомин П.Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку: Монографія. / П.Я.Хомин. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 288 с.
36. Хомин П.Я. Критерії достовірності звітної інформації як основа її формування / П.Я. Хомин. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. - 148 с.
37. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 336 с.
38. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник. / В.Г.Швець. – К.: знання, 2006. – 525 с.

